

ՕՕ ՀԵԼ ՈՂՐԻՏԻՒ ՏԻՎՐԻՒ

ԸՏԷՏ 29

1856

1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՊԵՏՅԻՒՅ ԴԵԲՕԼԻՈՂՈՒՆ

ԹԵՓԵՐԵՒԻՐԼԵՐԻ

« Վրիստոնեալըն ճէմի ֆէյլէսօֆլուդ թարիք-
լէրինտէ վէ ճէմի մէզհէպլէրինտէ զհատէ շու ֆազի-
լէթի վար տըր քի, քրիստոնեայ օլան հիչ պիր շէյին
թապիաթը խուսուսունտա քէնտի քէնտիսինի ալտաթ-
մազ: Իլմի հայալ (գիտութիւն գաղափարաց) թէվա-
պիլէրինէ մախսուս օլան ինճէ սէյլէմէք վէ պօշ պօ-
ղազլըզ, քի իլմի իլահիէ (աստուածաբանութիւնա)
մախսուս ազիմ մէսիլէլէրի՝ պու մատտէլէր իւզէրինէ
նէշը էթտիքլէրի լաֆ ու կիւղաֆըլա տօլու միւնշա-
աթլարըլա հալլ էթտիք զանն էթտիլէր, քրիստոնեա-
լարա էօղը օլունամալ: Իլմի հայալ թէվապիսի, ահ-
մադ քիմսէլէր, շու քիւչիւք չօճուղա պէնզէր տիրլէր,
քի կէյիւ թութալըմ աէյիւ էլլինի հօգարը ուզատոր,
եախուտ պիր ազ պէրապէր օյնայըպ էլլէնմէք իչիւն գա-
մէրի իսթէր տատասընտան: Վրիստոնեալըզ տիւզլիւն,

ճէ սէօյէր . « Ալաճտան մատէ քիմսէ Ալաճը կէօր-
 ր միւշ տէյիլ տիր . Ալաճ քէնտինի քէնտինի իշհամ
 ր էթմիշ տիր . վէ իշհամը՝ ինսանըն ազլ ու ֆիքրինին
 ր աննամայաճաղը էսրար ըսա տա , շիւն սէօյէյէն Ալաճ
 ր տըր . ինանմագ ֆարզ տըր : ր «Եւ զայէթ ազըլանէ
 պիր ճէվապ տըր :

ր Աւետարանտա կիզլի պիր ֆաղիլէթ վէ աննաշըւ
 մազ պիր դաւվէթ վէ հիտտէթ վար , քի ինտան ան-
 նաշըւ իւզէրինէ թէսիր էտէր . վէ իւրէյինի պէնտ է-
 տէր : Ասիւմանը սէյր էթմէտէ քիշի նէ տույարսա՝
 պունու միւթալաա էթմէքտէ աէ օլ էֆքէարէ կիրիֆ-
 տար օլուր : Աւետարան պիր պայաղը քիթապ տէյիլ
 տիր . հայաթտա պիր զաթ տըր քէնտի հարաքէթի վէ
 գուտրէթիյլէ . քի նէշրինէ մանի օլանյարըն ճիւմէսի-
 նի ալթ էտէր : Պանգ շու մասանըն իւզէրինտէ շու քիւ
 թապա . (Կաքօյէոն պսւնու սէօյէտիյինտէ էլինի րա-
 յէթ պիրլէ Աւետարանա սուհար) . պունու օգուամա
 աան օսանմամ . վէ հէր կիւն օգուտուղըւմտա պիր
 տիւրլիւ զէվք տույարըմ :

ր Քրիստոս տէյիլլիմէզ , վէ թալիւմաթընտա աւ-
 լա վէսվէսէ կէօթէրմէզ . վէ հէր պիր թաղրիրինտէ՝
 անա տըզգաթ էտէն ճահիլին վէ ալիմին իւրէյինի ճէլպ
 էտէճէք պիր սաֆըզ վէ տէրին ֆիքիր՝ օնսւն մարգա-
 սը կիպի տիր :

ր Հիշ պիր եէրտէ՝ էտէպ ու էրքեան գալախտինի
 միւթ էզէմին էօյէ կիւզէլ էմսալէր վէ գանուշար պու-
 լունմաղ . քի ասաքիրի սէմալի կիպի թապուր տիւզ-
 միւշ սըրասըյըլա տուրուրյար . վէ եաղըն պէրադ կէ-
 ճէսինտէ երլաղզ փարըլաըրյա միւղէյէն կէօք իւզիւ-
 նիւն տէրունիմիզէ պալսշ էթտիյի՝ ֆէրահիէթին թըպղը-

օքնը պիղէ թէսիր էթտիրիրէր :

« Պու աղեղ քիթապըն վըրաաթը Ֆիքրիֆղի տէ-
յիւ քի էալընը քէնտինէ ճէլպ էտէր , իլա օնուն իւ-
ղէրինէ Հիւքիւմէթինի տախի իճրա էտէր , վէ իսսան
Ֆիքրի պու քիթապը քէնտինէ տէլիլ թուլթուղճա՝
թաղլիթ օլմագ թէհլէքէսինտէն ազատ տըր : Եւետա-
րան պիր տէֆա իուհիփիղէ մուլթանարըրլի օլտուգտան
սօնրա՝ սատըղտան պիղէ մուհապպէթ վէրիի : Ելլաճ
քէնտիսի պիղիմ տօթթումուղ վէ փէտէրիփիղ վէ սահի-
հէն Ելլաճըմը տըր : Իշլուտընը քէնտի սիւտիւլէ
պէսլէյէն վալիտէ քէնտի էվատընը օնուն գատար սէվ-
մէղ : Եւետարանըն կիւղէլլէյինէ գափըլան ճան օնտան
սօնրա քէնտինէ մալիք տէյիլ տիր : Թիէքփլէն Ելլաճըն
Հիւքփիւ ալթընա կէչէր : վէ օնուն Ֆիքրիինի վէ ճէփ
գուտրէթլէրինի Ելլաճ իտարէ էտիպ՝ ճան Ելլաճըն
միւլլէիւ օլուր :

« Վրիստոսուն Ելլաճըղընա պուճուն կիպի նէ՝ իւ-
պաթօլա պիլիի : Պէօյլէ պիր հիւքփիւ մուլթաղըլա
պիր մէրամը վար . ահատ նասըն էյիլէնմէսի . զափի ու
զիմմէթլէրինին թէմիղլիյի , սահիհէ պիլլէլմէսի վէ
ճանըն աղիղլիյի : Իշտէ թահգըգան պիր արն : վէ պու-
նա պաշքեահիս (քահանայապետ) օնու թանըր ըմ :

« Պու իթիգատըն մահսուլթու օլան փէղաիլ ու սա-
տէթ՝ ինսանը թէքփլլէն ճէլպ ու իսքեաթ էտէր : Ի-
նսան քիմսէ սաատէթտէ տիր : Ե՛հ , պիլլէլմէսին քի
ինանմագ նէ՝ տիր : Ինանմագ՝ Ելլաճը կէօրմէք տիր :
չիւն կէօղլէնիւ օնա տիքմէք տիր : Մուլթու ինանանա ,
էր ինանմագ իսթէյէն ինանմագ : Վրիստոսնալըղ
պէօյլէ տիր . գափաիտի ասասիէսինի պիր տէֆա գա-
պուլ էտէնին Ֆէքրիինի թէքփլլէն գանալըրը , վէ պա-

լիատեն իշամըլա քենտի մանեասընը քենտի վերի . վե
 եալընըլ տին մարիֆեթիյլէ հալլե միմքին հայլը միւշ
 քիւլլերի թապիաթըլա հալլ ետեր :

» Աիհայեթ . սօն իսպաթըմ շու տուր : Լէկեր ին
 սան Ալլահ իսմինի քենտի իւզերինե ալըպ Ալլահա մախ
 տուս իպատեթի քենտինե չեվիւմէնին ազիմ հիւլեասընը
 ֆիքրինտե թէսափուր եթտիքտեն սօնրա իճրասընը
 տախի սըրասընա գօյուպ թէքմիլէն պաշա չըգա պիւ
 միշ իսե, վե պուճու ետեն պայաղը պիր ատամ ըսա ,
 կեօքտե Ալլահ եօգ տուր տեմէլի : (Տեմէք իսթեր քի ,
 եկեր Քրիստոս եֆենտիմիզ Ալլահ տէյիլ իսե՝ հիւ Ալ
 լահ եօգ տուր) : Եալընըլ Յիսուս պուճա ճէսարեթ
 եթտի . եալընըլ պու տուր քի ափ աջըգտան սէյլէյիպ
 ասլա թէլաշ եթմտեն քենտի քենտիսի իչիւն չէհատեթ
 վերտի , քի պէն Ալլահ ըմ : Սէ պէյլէ տեմէլի , պիր
 Ալլահ քա պէն իմ , եախուտ լոգ Ալլահ վար տեմէնին
 ֆարգը չօգ տուր : Սանեայը մութլագըլա (բացարձակ
 մաքուր) Ալլահըգ իւնվանընը իւզերինե ալան պիր ին
 սանըն միսլի թեվարիխտե մեսպուգ տէյիլ տիր : Պսլթ
 փերէսթ հիքեյէլերինտե տախի նագլ օլունմուշ տե
 յիլ տիր քի Ղիոս եախուտ տիկեր պութլար քենտի քեն
 տիկերինի Ալլահ սըրասընա չըգարտըլար : Պու օնլարըն
 թարաֆընտան ազիմ պիր ղուրուրիէթ , վե պէտաթ
 պիր հալ վե մինասիպեթսիզ պիր տիվանէլիք օլմուշ օ
 լուր : Սօնրատտն կէլէնլեր վե եօքի ղաման հիւքիւմ
 տարլարընըն խալէֆլերի տիրլեր օնլարը Ալլահ սըրասը
 նա գօյանլար : Ղէֆ ինստըն նէսլի պիր տիր : Աղէք
 սանգը՝ պէն Քրիստոս եվլատը ըմ տէյե պիլտի . լաքին
 ճէմի Եռնանիստան իւստիւնե կիւլիւ վերտի : Քէզա
 լիք Էռոմա իմբերաթօրլարընըն պատ ել մէվթ Ալլահ

աըրասընա կէջմէսինի տէ Լուսմալըլար թամամընա եռութ-
մաղլար ըտը : Կանփուտիոս վէ օնուն կիպիլերի սատէ-
ճէ Լլլաճ թարաֆընտան մուրախխաս ըզ տէտիլեր :
“Լուսմայա գօյաճաղը դանուն վէ նօմօսլարը էօյրէթմիշ
դանն օլունան Լգերիա պաշդա շէյ տէյիլ, իլլա օրման-
լար իչինտէ եալընըղըգտա օլ իմբերաթօրուն էթտիյի
Տէյալլարըն իսմի տիր, քի ճիսմի վար կիպի նազլ օ-
լունմուշ տուր : Լինտիլերին Պրամա նամ ալլաճլարը՝
իլմի բուճինին հոգեբանութիւն պուլուշու տուր :

”Կասըլ պու : Լշյլէ պիր Տիքմէթիլէ՝ քի ճէմի
Տիքմէթլերտէն իւսթիւն տիւր, ինսանըն մուհապպէ-
թինի իսթեր, վէ պունու դազանմագ՝ բույի ճիհանտու
Տէր պիր դազանմտան կիւճ տիւր : Եգիլ պիր քիմսե
քէնտի ահպապլարընտան, վէ պիր փէտեր քէնտի էվ-
լաուընտան, վէ պիր գէվճ քէնտի գէվճէսինտէն վէ գար-
տաշ գարտաշընտան մաթլուպ էթմէսի չօգ տէֆա նա-
ֆիլէ կիտեր : Լասըլը քէլամ, ինսանլարըն իւրէյինի
իսթեր, Պու տուր քէնտի իչին իսթէտիյի, վէ մութ-
լազա պունու մաթլուպ էտեր, վէ մաթլուպունա տա-
երեր : Պունտան օնուն Լլլաճլըղընը իսթիտլալ էտեր
իմ : Լղէքսանըր, Կեսար, Լննիբաղ, ԺԴ Լըւի, քէն-
տի ճէմի Տիւնէրլերիյլէ պունա մուաֆիադ օլամատը-
լար, տիւննայը ֆէթճ էթտիլեր, լաքին պիր տօոթ
գազանմատըլար : Իճթիմալ քի պու գէմանտէ Լղէք-
սանըրը վէ Կեսարը վէ Լննիբաղը սէվէն պէնտէն պաշ-
գա եօդ տուր : ԺԴ Լըւի, օլ ազիմ փատիլաճ, քի
Փռանստտա վէ ճէմի ճիհանտա միւշէրրէֆ օլտու,
քեաֆիէի միւլքիէթինտէ պիր թէք տօսթու օլմատը-
տան մատէ, սարայընտա տախի տօսթ պուլամատը :
Պէլի, էվլատլարըվըղը սէվէր իզ, լաքին նէ՞ իչին :

Թագապետ թելլերինէ վէ Ելլաճըն ըէյնէ վէ Էօյլէ
պիր իւթիղայէ ուլար ըգ. քի հայժանլար տախի թանըր.
լար վէ իճրասընտա գուտուր էթմէլէր: Լաքին ան գա.
տար էվլատլար վար. քի վալիտանընըն աշգընա հիչ վա.
սիֆէ էտինմէլէր: սոյ ու հիմմէթիմիզն թանըմազլար:
Լամբեօր էվլատ ան գատաթ իսթէրսին: Ճէներալ
Պէռզրան. էվլատլարն սէնի սէվէրէր մի: Սէն օն.
լարը սէվէրսին, լաքին պէտէլինէ էմին տէյիլ սին: Լէ.
սէնին իհսանլարն. ան թագապետ, քրիստոնեալարըն.
քէնտի Ելլաճլարնա օլան մուհապպէթլէրի կիպի պիր
մուհապպէթ օնլարն գալպինէ վէրմէյէ գատըր տէյիլ
տիրլէր: Լչօլլուրսէն՝ մալինի փայլաշաղգաա էվլատլարն
իհթիմայ քի սէնի ղիքր էտէլէր: Լաքին թոռնլարըն.
տիւննա իւզէրինէ կէլմիշ օլտուղունու տախի պիրմէյէ.
Ճէքլէր: Լնճագ սէն՝ Ճէներալ Պէռզրան սըն, պիղ տա.
խի պիր ատատա ըգ. վէ սէնին քէնտի փամիլիանըլա օլ.
մանտան պաշգա զէվքին հօգ տուր:

” Քրիստոս սէօյլէր. վէ օնուն իւզէրինէ ինսան
սիլսիլէտի գան եագընըղընտան զիատէ եագըն վէ սըգը.
պաղըլա. վէ Ճէմի մուվահիտէթտէն — միու թիւն —
զիասէ ազիլ վէ ահքեալը մուվահիտէթիլէ օնա միւ.
թագալիգ օլուրլար: Օնուն թուլթուրտուղսւ աշգ
այէվի՝ քիշինին քէնտի նէֆսինէ օլան մուհապպէթինի
սէօնտիրիւր. անճագ պու քէնտի քէնտինի սէվմէքլիք.
հէր կէօնէ մուհապպէթտէն գաւվէթիլ տիր: Օնուն
ըէյնինն պու տէրէճէ գուտրէթինի կէօրտիւքտէն սանրա.
խալիգի ճիհան Քէլամուլլահ օ տուր տէյիլ թանըմա.
մագ օյնըր մա:

” Ալէր իսմէյլէ քրիստոնեալողըն էօղիւ օլան պու
ողըրի մուհապպէթ. տիկէր մէզհէպ միւճիտլէրինին հա.

յալընա տախի կէլմէտի . օնուն իշին քո պր դայայա
դարչը սալտըրմատան սագընմատըլար . օնուն իշին քի՝
քէնտիկի սէվտիքմէք կէպի պիր իշտէ ինսան քէնտի գա
թընտան պիր գուտրէթէ մալք օլմատըղընը թանըր :

« Այու միւնպալ իւզըէ՝ քրիստոսուն էն ազիմ հիւք .
միւ՝ մուհապպէթ հիւքմիւ տիւր : Այլընըղ օ՝ ինսան
տերունիկի կէօրիւնմէղէ տէք վէ վագթը ֆէտա էթմէք
տէրէֆէսինէ տէք եիւքսէլթտի . վէ եալընըղ օ՝ տուր քի
պու գուրպանը խալզ էթմէսինտէ կէօյիւլէ եերի պիր
պիրինէ գափուշտուրաճագ պիր պաղ խալզ էյլէտի :

« Սահիճէն օնտ ինսանլարըն ճիւմէսինտէ պու
աճայիպ վէ թապիտէն իւտիւն վէ ալեա մուհապպէթ
վար տըր : Ա՛է պու՝ ինսան տպընա վէ գուվլէթինէ
աննաշըմուղ վէ դապիսիղ կէօրիւնիւր պիր նիւմայիշ
տիր . պու եէիի Արոմիթիւսին տիւնեայէ իհսան էթ
տիլի պիր ազիղ աթէշ տիր . քի հէր պիր շէյի թէլէֆ
էտէն վագըթ պունուն նէ դուվլէթինի իփրանտըրա
պիլիր . նէ՝ տէվամընա հուտուտ քէստ պիլիր : Ա՛էն .
« Եարօլէոն , հէր պիր շէյտէն զիատէ պունա հէյրան ըմհ
ցիրա չօգ ժիւթալաա էթմիշ իմ՝ . վէ քրիստոսուն Ա
լահլըղնա պունու իսպաթի մութլագ պուլմուշ ում :

« Չօգ քիմսէլէր պանա աշըզ էթտիմ . քի ուղու
րունա եսիւրլէր իտի : Ալահ էթմէսին քի սօրտաթ
հահրընը քրիստոնալարըն մուհապպէթինէ պէնղէտէ
յիմ՝ . սէպէպլէրի կիպի քէնտիլէրի տէ եէք տիկէրաէն
ֆարգլը տըրար :

« Լաթին նիհայէթ իւլ էմր . պէնիմ հազըր օլմամ
վէ պիր նազարըմըն վէ սէսիմին վէ քէլամըմըն էլէթրիւ
դասը լաղըմ ըտը . օլ ազիղ աթէշի օնլարըն տերունիւ
տէ օլ վագըթ թուլթուրա պիլիր իտիմ : Ա՛լադա՝

պուռ սիհրէ մէնէնտ գուտրէթին էսրարընա վագըֆ ը տըմ, քի ինսանըն ղիհնինի գափար . լաքին պուռնու ա խերինէ տիրաթ էթտիրէմզ իտիմ . հիչ պիր ճէնէրա լըմ պուռնու պէնտէն էօյրէնէմէմիչ . վէ հիւնէր նէրէտէ օլտուղունու գըյաս տախի էտէմէմիչ : Իսմիսի վէ աչ գըմը հէր քէսին գալպինտէ տէվամ էթտիրմէնին վէ ճիսմանի մատտէլէրտէն իմտատ օլմայարագ հիքմէթ նէ վէնտէ իչլէր էթտիրմէնին էսրարընա պէն տէ էրմէմիչ իմ :

” Ը իմտի, քի պէն պու Սէնդ Լչէն ատասընտա՝ եալընըզ պու գայանըն իւզէրինտէ մըխլանմըչ կիպի տուր մուչ ուսամ . պէնիմ իսմիմ իլէ քիմ ճէնկ էտիպ մէմէ քէթլէր ալըյօր . պու պախթսըղլըզմտա նէտիմլէրիմ վէ մուսահիպլէրիմ հանի . պէնի քիմ տիւ շիւնիւյօր . քիմ Ֆուանսայը պէնիմ իչիւն թահրիք էտէյօր . պանա քիմ սատըզ դալտը . տօսթլարըմ նէրէտէ : Պէլի . սիզ իքի իւչ քիչի սինիզ . քի սատագաթընըզ իսմինիզի էօլ մէզ էտէճէք տիր . պէնիմ նէֆիմէ իլհագ օլուպ պէնի թէսէլլի էտէյօր սունուզ : ”

Պու արատա իմբերաթօրուն սէսի տէյիչիտի . մէրագի պիր իսթիհզայէ վէ եիւրէք գըրըզլըզմա տէօն տիւ . վէ տէտի :

“ Պէլի . Պէռդրան . պրզիմ վարըղըմըզ թաճ վէ հիւքիւմէթ շավգըյա շէրէֆհապ օլտու . վէ սէնինքի տէ՝ թէգայիւտ ասքերին գըչլասընտա պէնիմ՝ հալտըզ լաթտըղըմ գուպպէ միսալի կիւնէշին շավքընը ագս է տէր : Լաքին ֆէլէյին չարգը թէրս տէօնտիւ . ալթուն եալաչ եալաչ մահվ օլտու . պանա պօլ պօլ իթա օլու նան զուլմ ու հագարաթ հաղմուրլարը՝ պուռնուն սօն գալտը փարչալարընը տախի թէլէֆ էթմէքտէ տիր :

Պիզ շիմտի . ճեներայ՝ Պէոդրան . գուրշուն ուզ . պաշ-
գա չէյ տէյիլ իզ . վէ պեն՝ չօդ վարմաղ թօփրագ օ-
լաճաղ ըմ :

» Պէոյիւք ատամարն թալիի պու տուր . Կնսար
վէ Լղէքսանդր պէօյէ կիթտիլէր . ունուտուլաճաղ ըզ .
վէ մէմալիք ֆէթճ էտէն պիր զաթըն իսմի տէ՝ պիր իմ-
ըերաթօր իսմի կիպի՝ մէքթէպ չօճուզլարոնն տերսին
տէ սօրուլան սիւալէրին սըրասընա կիրէր : Եմէ ու-
հարաքէթիմիզ՝ պիր մուալլիսի սուպիան ֆալագասը աւ-
թընա տիւշէր . իսթէտիյի կիպի պիզի կեաճ մեաճ է-
տէր վէ կեաճ տախ էտէր :

» (Ն) աեօրտիւնճիւ պէոյիւք Լուի իչիւն նէ գը-
տար էնվայի տիւրիւ սէօսպէթէր օլուր : Պու պէօ-
յիւք փատիշաճ ճանընը թէսլիմ էտէր էտմէզ՝ Վէրսայլ
սարայընտաքի եաթագ օտասընտա թէնի եալընըզ պը-
րագըլտը . խասէմէլէր վազիֆէ էտինմտիլէր . պէլքի
տէ օլ վագըթտան զէվըլէնմէղէ պաշլատըլար : Վայըը
քէնտի էֆէնտիլէրի տէյիլ իտի . պիր լէշ իտի . պիր
թապուլթ , պիր չուգուր , վէ եագընլարտա չիւրիյե-
ճէք մէքրուճ պիր զաթ :

» Ել վագըթտան սօնրա պէնիմ տախի թալիիմ սյու-
տուր . պանա տա պուենրար վագը օլաճաղ : . . . Խնկիէիզ
քիւպէրա մեճլիսինին շէրըինէ օղըայըպ՝ էճէինմտէն էվ-
վէլ էօլէճէյիմ . վէ պէնիմ թէնիմ տէ՝ ախէրլէրի միսիւ-
լիւ թօփրաղա գօնուպ դուրտա պէօճէյէ վէ սօղու-
ճանա եէմ օլաճագ տըր :

» Իշտէ պէոյիւք Ելաքօլէօնուն եագլաշմըշ նէթիւ
ճէսի պու տուր : Պէնիմ պու ազիմ զէվալիմ իլէ՝ Բրիս-
տոսուն պիւթիւն տիւնեատա վագ ու չալ վէ թէպիսիր
(ինկեալ) վէ սէվիլմիշ վէ խպատէթ պըլնմըշ վէ սաղ :

էպետի փառիշտաբաններն արասնտա՛նէ՛ տէրին խանտէկ-
լէր վար : Իշօմէք մի տիր պու . եօխսա տաճա զխատէ՛
եաշամագ տէյիլ մի : Իշտէ Վրիստոսուն էօլիւմիւ . իշ-
տէ Լլաճն էօլմէսի :

» Իմրերաթօր սէսինի քէստի . վէ չիւն Պէռզրան
Ճէնէրալ տախի սուգութ էթմիշ իտի , էկէր աննամայօր
ուսան՝ տէտի Վարօլէոն , քի Վրիստոս Լլաճ տըր .
պէն սէնի ճէնէրալ էթտիյիմտէ խաթա էթմիշ իմ : »

Ն Ի Զ Ա Յ Ե Թ

Ե.Օ.Ի.Օ. ԲԻԹԵՊԵՐԸՆ ՍԵՆԻՆԻՅԻ

Ի-ԼԻՆՃԻ- պապն պագը :

5. Տէտիքլերիմիդէ գարշը սէօլէյէնէրին իտտա-
պարը հէր նէ՛ գատար թէմէյիլ իսէ տէ , հազգա պէն
ղէր պիր սէօզ սէօլէմիշ օլմագ իչիւն հիչ տէյիլ իսէ օ-
նու իշար էթմէն իտիլէր քի , պու Լլետարանլար սախ-
տէ իսէյէր , եափանլար կէրէք պիր քիչի կէրէք չօզուգ՝
նէ՛ վագթ պունլարը հիլէ իլէ Մատթէոսուն վէ Մար-
կոսուն վէ Ղուկասն վէ Տովհաննէսին իսիմլէրիլէ
քրիստոնիսլար մապէյիսինէ տախիլ էթտիլէր : Պունու
պիր ազըլ գանաճագ թարղտա պու կիւնտէք սէօլէ-
մէմիշէր վէ սէօլէյէճէքլէրի տէ եօզ տուր : Տըլա Լիւ-
զէրն նամ պիր ալիմ պու պապտէ տէր . « Ճէմի ինան
մայանլարա մէյտան օգուր ուզ . պէօլէ պիր հէյլէնին »

տէյիլ իճրասը՝ իլլա իհթիմալի տախի նէ վագըթ օլա
պիլտի : Առաքեալար հալեա հայաթտա օլտուղու վագ-
թը մը կէօստէրէճէքլէր : Պէօյլէ օլտուղու հալտէ տէ-
մէք իսթէր քի , եա օնլար պիլմէյէրէք օլմալը , եա օն-
լարըն ըիզասըյա , եախուտ օնլարըն ըէյինէ մուղայիր :
Պուռնլարըն ճէմիսի տէ քէնտիլէրինտէն չիւրիւրլէր : Ա-
ւետարանլար առաքեալարըն մէվթինտէն սօնրա՞ մը եա-
փըլտը տէյէճէքլէր : Աքքին էվվէլա պուռնա դարչը կէ-
լիր առաքեալարըն չըրաղը օլան վէ առաքելական կար-
տէնիլէն էսքի վարդապետլէրին շէհատէթի . քի ագտէմ-
ճէ զիքը էթմիշ իղ տիր . մասամքի օլ վագըթլարտա
վիճուտէ կէլմիշ պուռլունան օլ դատար ճէմաթլարը վէ
պիր պիրինէ մուղայիր մէղհէպլէրէ թէպաաթ էտէն քիմ-
սէլէրի գանտըրմանըն տախի միւշքիւլիէթի վար : Պուռն-
տան մատէ . առաքեալար չըրագ փէյտահ էթտիլէր .
եկեղցիկէր թէշքիլ էտիպ օնլարա նազըրլար թայյին էթ-
տիլէր . միմքին մի իտի պու գատար նասը ալտաթմագ .
վէ քէնտի սէլէֆլէրինտէն ապա զիքրինի իշիթմէտիլլէ-
րի քիթապը առաքեալարըն եափտըղը տըր տէյիւ
եութտուրմագ : Այ առաքեալարըն օլմատըղըն պիլէ-
րէք նասըլ օնլարըն տըր կիպի դապուլ էտիպ՝ եափան
սախտէքնարլարըն հիյլէսինէ շէրիք վէ իլհագ օլա պի-
լըրլէր իտի : Աւետարանլար օլ վագըթլարտա՞ն տա սօն-
րա՞ մը եափըլտը տէյէճէքլէր : Աքքին առաքեալարըն
վագթընտան ուղագլանտըգճա մատտէ ինանըլմագ վէ
միմքինսիղ օլուր : Տիւննանըն հէր պիր թարաֆընտա
պիր պիրինտէն սւղագ մահալլէրտէ թէշքիլ վէ պինա
օլունմուշ ճէմաթլարըն չօգլուղու՝ պուռ միսիլլիւ հիյ-
լէնին իճրասընը մուհալ դապիլինտէն էտէր : Այ զէ-
մանի էվայիտէ զուհր էտէն աղիզ վարդապետլէրին՝

պու Եւետարանւար քէնտի վագըթլարընտա մէվճուտ
օլտուգլարընը միւթէղէմին շէհատէթլերինի վէ օնլարըն
քէլամլարընը հարֆ պէ հարֆ գուլանմալարը՝ պու
էօզըիւն մինասիպէթսիզլէ յինի աշիքնար աննատըր =
Քէզալէք քրիստոնեալար իշինտէ տիւրլիւ մէզհէպլէրին
իհտասը՝ պէօյլէ գալպ թէլիֆաթլարըն ճիւմլէթէն պիլ
իթթիֆադ առաքեալլարըն եափորղը տըր կիպի ինա
նըլմասընը ազլէ մուղայիր կէօսթէրիր : Պու վէճհ իլէ
աւետարանլար սօնրատան եափմա սախտէքետր իշն տիք
տէմէք՝ պու միսիլլիւ պիր ճինաէթէ քիմնէ միեսսէր օ
լամատըղը էճիլտէն մինասիպէթսիզ պիր թահմին օլտուգ
տան մատէ՝ եափըլա պիլմէսինէ պիր վագթ թախսիսի
միմքին օլմատըղը տախի ախէր սուրէթտէն ույղընսուզ
պիր զիւլիւմ օլտուղընսու կէօսթէրիր :

Պունու տախի պէլմէք կէրէք տիր քի՝ քիշն հէր նէ
գատար սագընսա վէ էթրաֆլարը կէօղէթսէ, հիյլէի
կիզլի սագլամագ վէ աշիքնարէ չըգարմասընըն էօնիւ
նիւ պմագ գապիլսիզ տիր . քրիստոնեալըղա խուսու
մէթ կէօսթէրէն քիմնէլէր՝ քի կէօղէրինի տէօրտ աշ
մըշ տըրլար օնա գարշը օլաճագ հէր պիր բաճօնլարը
վէ էօղիւրլէրի գուլանմաղա, պու հիյլէի գօլայ թա
նըլըպ քէնտի տալալարընը եօրիւթմէյէ իշնտիրլէր ի
տի : Լաքին օնլարըն թարաֆընտան տախի պէօյլէ պիր
իշթիքեա օլմուշ եօզ տուր : Պիր թարաֆտան Լէհու
տիլէր՝ քի պիր թագըմ քիթապլարընտա քրիստոնեայ
տինինէ գարշը քիւլթը ու գէմմ էթմէքտէն մատէ՝ ինսան
ֆիքրինին հէյալ էտէպիլտիյի ճէմի էօղիւրլէրի իզհար
էտէրլէր իտի . պիր թարաֆտան տա Լիւսոս վէ Պար
փիւր վէ Յուլիանոս, քի ագտէմճէ իշար էթաիյիմիզ
վէճհիւ Եւետարանլարըն նաղլինին կէրէքլիյի հագ

դընա շիւսէ կեօսթէրիրէր իտի իսէ տէ՛ իսմի օլ քիւ
թապլարտա մէսթուր աւետարանիչէրին եազտըղ տէիլ՝
սախտէ տիր տէտիքլէրի եօզ ուտու, պունլարլն ճիւմ
լէսինն դօլալըղ վար ըտը սախտէքարըղը մէյտանէ
չեգարմաղա : Ալէլ խուսուս՝ Յուլիանոս Աւետարանա-
լըն առաքեալար ինչասը օյտուղունու աշիքեար թա-
նըր . վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզին Ալաշլըղըն ինքեար
էթմէսինտէ էօզը էտէր քի՝ (Նուն Ալաշլըղը իչիւն
նէ Պօղոս , նէ Սատթէոս , նէ Ղուկաս վէ նէ տէ
Մարկոս հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիչէր . պունու սէօյ-
լէյէնէրին իլքի օլմաղա ճէստրէթ էտէն Յովհաննէս
տիր : Ս . Կիւրէշ . Ընդդէմ Յուլիանոսի . գր . Ժ :

Աղիզ քիթապլարլն սահիճլիյի հազգընա պու անէ

1. Յուլիանոսուն պու սէօզիւ հէր վէճհիլէ եա-
լան օլմասը աննաչըմադ իչիւն իլթիզա տըր պունլա-
րլն տէօրտիւնիւն տախի Էֆէնտիմիզին Ալաշլըղը հազ-
գընա սէօյլէտիքլէրինտէն պիրէր իսպաթ կէթիրմէք :
Պօղոս առաքեալ Հռոմայնցիլէրէ եազտըղը մէքթու
պունտա՝ թէնճէ Եէհուտի միլէթինտէն թէվիտ օլան
Քրիստոս իչիւն՝ քեաֆֆէի քեախնաթըն իւզէրինէ էպէ-
տէն միւպարէք Ալաշ տըր տէր (Հռոմա . Ի . 5) :
Սատթէոս նազլ էտէր քի Էֆէնտիմիզ Պաւլոս մար-
գարէնին՝ էֆէնտիմ էֆէնտիմէ պէնիմ սաղըմտա ջթուր
տէմէսինտէն քէնտի Ալաշլըղըն Եէհուտիլէրէ ինքեաթ
էթտի (Սատթ . Իբ . 41 — 46) : Պու նազլի Ղուկաս
տախի ըրվաէթ էտէր (Ղուկ . Ի . 41 — 44) : Ալէ Ս .
Մարկոս Աւետարանընլն էն պաշընտա՝ « Իպնուլաճ
Յիսուս Քրիստոսուն Աւետարանընլն պաշընիլը՝
տէյիւ պաշար (Մարկ . ա . 1) : Լաթին տիւշմէնլէրին
նաթը թաղլիթ էթմէք իչիւն եալան սէօյլէմտէն գաշըն
մատըղլարը հալեա հէր կիւն իսպաթ օլունմադտա տըր :

տէք սէջլէտիքլէրիմիզտէ՝ իւշ տիւրլիւ իսպաթլա պու
մատտէ թահգիգ ու թաստիգ օլունտու . Կէրլի գան
մագ իսթէմէյէնլէր պաղը էօղիւրլէր կէօսթէրիլլէր .
Ֆաղաթ պու էօղիւրլէրէ ճէվապ վէրմէք պօշ տուր :
Պիր թաղըմը՝ օլ վագթին հալինի , վէ պիր թաղըմը
Եէհուտիլէր մապէյնինտէ օլ վագթ ճարի օլուպ պա
տէհու պաթալ օլան վէ ունուտուլան ասէթլէրինի ա
սաս թուրթմուշ . վէ պիր թաղըմը տա՝ օլ վագթթտա
զուհր էտէն տիկէր միւէլլիֆլէրին թագրիլլէրլէ Եւե
տարանլարին սէջլէտիքլէրինին մապէյնինտէ պաղի կէօ
նէ սուրէթա իսթիլաֆ կէօրիւնտիլլինիւ սասա էթ
միլլէր : Վագթ հալինտէն վէ Եէհուտի ասէթլինտէն
ալընան էօղիւրլէր պիլմէմէղիքլէրինէ համլ օլունտու .
ախէր միւէլլիֆլէրին թագրիլլէր պաղէն պիր պիլլէրինէ
տէ զըտ կէլմէսինի պիլլէրէք՝ Եւետարանա զըտ կէլտիք
լէրի վաղիֆէմիզտէն խարիճ տիր : Քէնտիլլէրինէ գալըր
պու քէլամլարըմըղտա իպրաղ էթտիյիմիզ իսպաթլարը
աղըլ դանաճագ սուրէթտէ չիւրիւթմէք . վէ պու տա
պու կիւնէտէք օլմուշ տէյիլ տիր : Քէնտի ինքիարլա
րընա ինանտըրմաղա չալըմագ՝ սօն իշ օլմալը տըր :

Ն Ի Հ Ա Յ Է Թ

ԲՐՕԹԻՆՍԹԵՆԼԵՂԼԸՆ ԻՊԹԻՏԵՍԸ

Վ Է

Ի Լ Է Ր Ի Լ Է Մ Է Ս Ի

Վ իբրէ՛ֆ տախի մէզքիւր սէլէֆլէրինին գաթարընտա
տըր : Պոլ տէր իտի քի՛ պիր քիմնէ աղըր պիր կիւնահ
տա պուրունտուղու հալտէ քէնտինին ճէմի մէսնէտին
տէն վէ հիւքիւմէթինտէն տիւշմիւշ սայըլըր . շէօյլէ քի՛
փատիշահ վէ վաի վէ զապիթ վէ քահանայ վէ վարդա
պետ վէ նպիսկոպոս վէ առաջնորդ՝ քէնտի միւլպիթէլա
օլտուգլարըր աղըր կիւնահլարըն սէպէպիյլէ՛ պուլյուրմա
ղա վէ էմր էթմէյէ վէ պէօյիւքլիւքլէրինի իճրա էթմէյէ
սէրահիէթլէրի օլմաղ . վէ պունշարա գարշը իսեան էտիպ ,
տէյիյ քի եալընըգ պունշարըր տիյնէմէմէյէ . իլլա մէս
նէտլէրինտէն տախի ֆիյլէն աշաղը պըպ կէրինէ Խէրինի
նասպ էթմէյէ ճէվաղ վէրիւր իտի . վէ պունուլն ուլա ա
ղիմ ֆէսատէ վէ գարդաշալըղա սէպէպ օլտու : Փաղաթ
ղարարը Եօգ . չիւն նկնղեցի պէօյիւքլէրինի տիյնէմէ
մէք վէ օնլարըն էմրինէ գարշը Բրօթէստ էթմէք պունլա
ըն գալլինճէ ճայիղ տիր . պու տախի Բրօթէստ ճիլէրին ,
Խանի բրօթէստանլարըն ուլուսու կիպի սայըլըր :

Յուլհաննէս Հուս տախի Վ իբրէ՛ֆ կիպի սէօյլէր .
լաքին էօլէճէյի վաղըթա տաղ պնտարազ սէօյլէր իտի .
վէ սուրբ հաղորդութիւնա սէճտէ գըլմադտան վաղ
կէչմէտի : տէմէք տիր՝ քի բրօթէստանլարըն գալլինճէ՛
մէվթինէտէք պուլմիէրէսթիլթտէ եաշատը վէ պուլթ
փէրէսթիլթտէ էօլտիւ . պու ճիւմէ իլէ՛ բրօթէստան
լարըն Պարմոնի-ն Բարիարգոն-ի-ն իսմիյլէ պաստըզ

լարը քիթապըն իւք ճիւղնտէ մուգատտէմէսինն պէ-
 շնճի պապընտա եազըլտնը միւճիպինճէ՝ « քրիստոնեա-
 ճա հագըգաթըն ասըլ էօղիւնիւ քէնտի սէլէֆլէրինտէն
 ղիատէ էյի թանըմըլ » 1) սայըլըյօր: Վրիստոնեալը-
 ղըն էօղիւնիւ թանըմաղըլա պուլթիւրէսթիւքտէ գաւ-
 մագ վէ էօյմէք, հաթտա մէղքիւր քիթապըն գաւլին-
 ճէ մահպուստա իքէն մարգարէլէք էթմէսիյլէ քէնտինն
 Մլահա եարար պիր քիմսէ օլտուղունու կէօսթերմէք
 պիր պիրէրիյլէ նասըլ իմթիզաճ էտէր, աննամասը բրօ-
 թէսդան օլմայանլարըն աղընըն իշի աէիլ տիր: Պու-
 լուս՝ Վ իքլէֆին սէյլէտիքլէրինի թէքրարլամասըլա
 տէվէթէ գարչը ֆէօատ չըգարմասը իշիւն աթէշէ պը-
 ըաղըլպ եանտը: Մէղքիւր Պապմոթիւն քիթապը
 պունու տախի շու ըսթըլահըլա իշար էտէր. « քէնտի
 աթէշինն ալէվի եկեղեցինն իշինտէ էօյլէ պիր նար
 եագտը քի՝ օնու՛ն — եանի եկեղեցինն — գարանլըղընա
 չօգ ըլըգ վերտի » 2): Պէյլէ պիր ճիւնհարլա եանան
 քիմսէնն աթէշինտէն եկեղեցիէ նէ՛ ըլըգ չըգար օլտու-
 ղունու պիլմէիլ, շու գատար պիլիւրիլ քի՝ Հուսուն
 էօլմէսինտէն սօնրա թարաֆտարլարը Օխթա վէ Պէթ-
 լէմ՝ Վապօս նամ սերքերտէլէրինն տէլալէթիյլէ թօփ-
 լանըպ թապուր թապուր օլուպ՝ չօգ սէնէլէր Պոհնսի
 անըն վէ հուտուտունուն չօգ այալէթլէրինն հիւճմ է-
 տէրէք գըլըճիլէ վէ աթէշիլէ օլ ճիվարը խարապ էթ-
 տիլէր: Վ է շիմտի՝ կէշմիշ վաղըթլարտա պու միսիլլիւ
 ֆէսաալէր քէնտիլէրինն սէլէֆ աոտ էթտիքլէրի քիմ՝
 սէլէրին իւղիւնտէն չըգմասընը ունուլթուրմագ իշիւն
 պիր թագըմ եկեղեցականլար իշիւն սէյլէրլէր վէ եա-
 գարլար. քի աղըր կիւնահ իշինտէ օլան փատիշալարը
 էօլտիւրմէյէ ճէվաղ վէրիլլէր:

Բրթեհոյանյարն քենտիլերին ֆախրէն սէլէֆ ատտ
էթտիքլերի մեղհէպլերին պաշլըճալարը՝ պաւհատէ զէքը
էթտիյիմիզ միւնվալ իւզըն՝ Ելպիժուալար տըղլար . վէ
պու Ելպիժուալար Պուլլար էօլքէսինտէ պիր վագըթ
չօղալըպ Բսթամպօլտաքի Բոււմ իմրերաթօրլարնտան
գօվուլարագ ֆուանսայէ կէշմիշէր . լաքին Բոււմսթան
տա տէյիլ իւք իհտապլարը , պիր վագըթ Հայաստան
տա Պաւղիկեան վէ պատէհու Թոնգրակեցի իսմիյլէ
սէյլէնէնէր տիր :

Պաւղիկեանյարա գարշը սուրբ Յովհանն (Օննցի
հայրապետիմիզ մախսուսէն պիր րիսալէ եափըպ՝ օնտա
թարիֆ էտեր քի « պուշար պիր վագըթ՝ Երեսէս կա
թուղիկոսուն զէմաննտա , (քի Երեսէս Եհնոզ զանն
օլունուր) թէնպիհ իշիթտիլեր իսէ տէ ագըլլարը պաշ
լարնա կէլմէտի . վէ օնուն մէվթինտէն սօնրա սափու
շուպ մէվթէթիմիզին պիր քէօշէսինտէ կիզլէնտիլեր .
վէ Եղուան կաթուղիկոսլարնտան թէտիպ օլան պաղզ
պատկիր տիւշմանլարը տախի ֆիրար էտիպ պուշլարա
իլալէ օլտուլար . զիրա տօղրուլուգտան շաշան քէնտի
պէնգըլլերինէ գափուշմաղը սէվէր » 3) :

Պուաղիզ հայրապետ՝ Պաւղիկեանյարն մեղհէպի
նիշու կէօնէ Թաֆսիլ էտեր : Ս. խաչա՝ վէ Լէֆէնտիմի
զին Թասլիրի շէրիֆինէ հիւրմէթ էթտիյիմիզ իշիւն
պիզէ պութփրէսթ տէրլեր իմիշ . վէ պու պապտէ
բրթեհոյանյարա պէնգըլլեր : Ֆաղաթ քենտիլերի կիւ
նէշէ՝ վէ քէտիյէ իպատէթ ու սէճտէ էտէրլեր իմիշ .
վէ գարանլըգտա ճէմ օլունուլ՝ էն եաղըն Թասլիւգա
թընա տախի պագմայարագ էնվայի րէզպէթլեր իճրա
սըյլա՝ հարեա պաղզ մահալլերտէ պուլունուր տէյիւ ի
շիտիլէն ճոմ « Եօնպիւրէն Թաֆէսինէ սէլէֆ ատտ օլու » ,

նա պիլերդեր . վե Լմերիկատա պու կիպի մեճլիսէր է-
տէն բրօթնդանլար հայեա պուլունուրլար տէյիւ ու
թարաֆլարա եօթուլուկ էտէնլէր նազլ էտէրլէր . վե
պունուռնուլա պու բրօթնդանլար Պաւղիկեանլարն ա-
սըլ խալեֆլէրի օլմուշ օլուրլար : Վ է չօծուգ գանըյա
խամուր հափըպ փիշիրիպ ետրլէր իմիշ : Վ է օլ չօծու-
ղուն էօլիւսիւնիւ տամ իւղէրինէ , հախուտ պիր տիւր
իւքսէք ետրէ գօյուպ : եեմին էթմէք իճապ էթտիլի
հայտէ կէօղլէրինի օրայա տիքլէք՝ եօգարքի պիլիք
տէյիւ եեմին էտէրլէր . վե էօգարքի տէտիքլէրն՝ օլ
չօծուգ լէշի օլուպ , իշիտէն Լլաւհըն իսմինէ եեմին է-
տէյօրլար զանն էտէր իմիշ : Վիւնէշէ տուա էթմէք իս-
թ էտիքլէրինտէ՝ արեւի վե լուսի լուղէթլէրինի գուլ-
լանըպ՝ հաժատաքի շէյթանլարա տուա էտէրլէր Վանինին
վե Սիմն կախարդըն մէքուհ թարիքինճէ . Վ է նիւ-
վան թափէսինտէն պիրիսի իւք էվլատընը տօղուրտու-
ղունտա օլ չօծուղու էօլտիւրիւնճէյէ տէք էլտէն էլէ
աթարլար . վե չօծուգ հէր քիմին էլինտէ ճանընը թէս-
լիմ էտէրսէ՝ օնու աղիմ մէրթէպէյէ էրտիրիպ քէնտի
մէղհէպլէրինէ պաշ նասպ էտէրլէր . վե օնուն իւղէրի-
նէ եեմին էտիպ տէրլէր . պիր թանէճիք էվլատ րուհի-
նի քիմին էլինէ թէսլիմ էթտի իսէ՝ օնուն շէրէֆի պա-
նա շահիտ օլտուն : Վ է չիւնքի պու միսիլիւ եեմինտէ
պիր թանէճիք էվլատ՝ (միաճին որդի) , Վրիստոս է-
ֆէնտիմիղ աննաշըլմասը մուսարրաւ տըր . քի փէտէ-
րուլլահա՝ ճանըմը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ տէտի .
պու միսիլիւ Պաւղիկեան եեմինին իշիտէն Լայր Լատ-
ուածա եեմին էտէյօր զանն էթմէսի իշիւն՝ Պաւղիկեան-
լարն կէրէք պու կէրէք պալնատէ զիքր էթտիլիմիդ
եեմինլէրի քիւֆիւր տիւրլէր : Վ է տիւրիւ հիլէլէրինէ)

աստեղծերի թաղլիթ ետիպ քենտի շուգուրարնա
տիւշերիւրէր :

Սուրբ Հայրապետին պունտա թարիֆ պույուրաու
ղու մէքրուհ ատէթլէրի աշիքեարտա իճրա օլունմաղ ը
տը տէյիւ գօլայ աննաշլըր . զիրա աշիքեարտա իճրա
սը ամմէնին մալիւմիւ օլուպ՝ հէր քէս պունդարտան իք
րահ էտէր վէ գաշար ըտը . վէ քիմսէ պունլարնն եա
նընա հանաշըպ տուգագլարննա տիւշմէզ իտի : Վէ
պունտան աննաշլըր քի՝ Վանիքեցիլէրին ատէթի միւ
ճիւպինճէ Պաւղիկեանլաք տախի իքի սընըֆա թագսիմ
օլունմուշար . պիր սընըֆը միւնթէֆապ . քի մապէշն
լէրինտէ կիզլիճէ իճրա վէ իսթիմալ օլունան ատէթլէ
րէ վէ ճէմի էսրարլարննա վուգուֆ օլմալարը լազըմ
կէլեր . վէ պիր թագըմը շակիրտան հախուտ թալէ
պէ , քի մէզհէպին հէր պիր սըրըրննա աշնա օլմալըպ՝
հալընըզ օլ մէզհէպի խարիճտէն քիմսէլէրէ շիրին կէօս
թէրմէք իչիւն տիկէր մէքրուհ ատէթլէրինի գափալըպ
կիւզէլէտէն եալտըզը պիլիւրէր . օնուն ալթընտտ կիզ
լէնէնլէրէ աշնա տէյիլէր :

Պաւղիկեանլար սուրբ Յովհանն (ճնեցի Հայրապե
տին կիւնինտէ Հայաստանտա զուհրէ կէյտիլէր իսէ
տէ՝ միլէթ իչինտէ իթիպար պուլմալըպ , պէքի ինսան
թապիաթընըն գալտըրամայաճաղը քէօթիւլիւքլէրի ի
չիւն զապիթան թարաֆընտան տախի դօլուլուպ տա
ղըրուլար , իհթիմալ քի պաղըլարը տախի զահրան քրիւ
տոնեաղզ եօլունտա պուլունուպ կիզլի ֆիքիլլէրինի
կիզլէրէք գալտըլար . վէ հայը սէնէ կէչտիքսէն սօն
րա թոնդրակեցի իսմիյլէ տէֆա մէյտանա չըգտըլար :
Կէլէճէք տէֆա տա պունլարնն նագլինի էտէճէյիզ :

1. Յովհաննէս Հօւս որ Լուսերէն դար մը առաջ սկստաւ խօսիլ Պոհէմիայի մէջ, իր նախորդներէն աւելի աղէկ իմացաւ քրիստոնէական ճշմարտութեան բուն էութիւնը:

2. Իր խարուկին բոցերը այնպիսի հուր մը վառեցին եկեղեցւոյ մէջ՝ որ մեծ լոյս տուաւ անոր խաւարին:

3. Իրատեալք՝ և ոչ իմաստնացեալք, ի Ներսիսէ կաթողիկոսէ, զինի նորուն մահուանն խուսեալք չողան զուղեցին յորորտս ուրնք աշխարհիս մերոյ: Եւ ի նոսա հաւատացեալք եկին յարեցան կշտամբեալքն ի կաթողիկոսացն Եղուանից պատկերամարտք ոմանք, զի սիրէ առ համանմանիսն իւր հասանել վերպեալն ի ճշմարտութենէ: Ուստի ընդդէմ Պաւլիսնայ:

Բրօթէսդանյարուն պիր սընրփընըն Լմերիկատա Դէմք Վրէի (զըռ մէճլիսի) նամըլա կեճէիլէ գուրտուգլարը մէճլիսի պիր եօլճու կեօղելիլէ կեօրմիւշ վէ պիր տօսթունուն սայեսինտէ հազըր պուլունմուշ օլարագ՝ կեօրտիւքլէրինի եազմըշ տըր: Պունուն եազտըգլարըն հարփ պէ հարփ թէրճիւմէ էթմէք ուլմաղ, վէ շիւպհէմ վարքի մուխթասար եազմամըղ պիլէ օղուլանլարա քէրիհ վէ իպա կէթիրիր. անճադ պազը բրօթէսդան մէճլիսլէրինի մուս սէօնտիւրէն մէճլիսին պէնզէթտիյիմիզին թաստիզի իչիւն՝ պու մահալտէ մէղքիւր եօլճունուն էթտիյի նազլտէն մուխթասարէն ալալմ:

Պու մէճլիսին մահալի պիր օվատա օլուպ՝ ասըլ:

Ճէմաթ օլունաճագ եէր օվանըն պագիսինտէն պիր
էօրմէ չիթիլէ այրըմըշ վէ մահալ պէ մահալ գափու-
լար պրագըմըշ . վէ գափուլարըն եանընտա տա՝ պէք-
ճիլէր գոնմուշ . պու մահտուտ ճէմաթկեահըն պիր
թարաֆը տախի պիր սըգ աղաճըգ ըմըշ . վէ պու եէ-
րին իսմինէ՝ աղիգ մահալ վէ աղիգ օռմանըգ տէրլէր
իմըշ . ֆագաթ իչէրիսինտէ՝պիրա վէ ըրագը վէ շարապ
վէ ախէր իչկիլէր տախի սաթըլըր . անճագ պու պիր
շէյ տէմէք տէյիլ :

Պիր թարաֆտան պու մէյխանէլէրտէ իչկի իչիլեր .
ղէվք սէֆա օլուր , չալկը չալընըր վէ թիւրբիւ չաղըր-
լըր . պիր թարաֆտա տախի քարողիչէր նէօպլէթիլէ
պիր պիրի արգասընտան քարող վէրմէքտէ . վէ քարող-
լարընըն նիճայէթի՝ ուղագ մէմլէքէթլէրտէքի պու թփէ-
րէսթլէրի վէ տինսիղլէրի տինէ կէթիրմէք իչիւն իյա-
նէ տէյիւ ագճէ տէվչիրմէտէ օլուր : () վանըն պու
մահտուտ մահալինտէ եէր եէր՝ ույուճագ եախուտ րա-
հաթլանմագ իսթէյէնլէր իչիւն չատըրլար տախի թէ-
տարիք օլունմուշ :

Քարողիչէրին նէօպլէթի պիթիպ քարողլար խի-
թամ պուլտուգտա պիր ալճը պօռուսու չալընըր . վէ
ղապթիյէ ապէրինէ էմր օլունուր քի՝ պիր չատըրտա
գապուլ օլունմայըպ աչըգտա գալանլարը չիթ գափու-
սունտան տիշարը չըգարսընլար : Չատըր սահիպլէրինին
պիրիսի պու եօլճուլուն տօսթու օլմասըյա պու եալ-
տըգլարըմըղը նագլ էտէն իչէրիտէ դալըպ՝ էճնէպիլէ-
րին տէֆինտէն սօնրա օլան սէյրանը կէօրէ պիլտի :

Գարը, երբէք, կենճ, իսթիար, պիր պիրինէ գարըշ տըլար. վէ պիր միգտարը տախի պիրէր րէֆիք պուլուս պալիատէ թարիֆ էթտիյիմիզ ալաճըղա չէքիլ տիլէր: . . .

Օդույանլարըմըղա իպա վէ քերիճ կէթիրմէ մէք ի չիւն պու գատարընը եաղա պիլիր իմ. Խմտի Լճէն տիմիզին պինա էթտիյի եկեղեցինին նիչանէլէրինին պիրիսի սուրբուղ օլտուղու հալտէ՝ պէօյլէ պիր թագըմ մէքրուճ ատէթլէրի օլան մէճլիպէրէ Ալլահն եկեղեցի սի տիր տէմէյէ քիմ ճէսարէթ էտէ պիլիր: Աթրիկ հագդընա մէթիւպլաշ — լէգդաք սիւր ԸՄմերիք — նամ քիթապտա պու կիպի տիկէր նագլիէթլէր տախի պուլունուրլար. վէ Բրօթէպուան Գարօլէլէրին պիր պիրլէրիյէ Ղըպլըլը նամ ֆուանսըղճա քիթապըն տօգուղուն ճու միւքիալէմէսինտէ պալիատէ թարիֆ էթտիյիմիզ Վէմէ միւթիկին նագլի թափսիլլիճէ եաղըմըշ տըր:

ՊԻՐ ԳԵՐՈՒՄ ԵՆՈՒՎԸՍԸ

Ինկիլթէռուանըն այտա պիր տէֆա նէշր օլմաղտա օլան Նիւ մունդիկ մակաղին նամ Պերիտէտէն թէրմիւմէ պիր մէնդըպէ:

Եօնտրատա թէշքիլ օլունան պիր դումբանիա թաւա քիթնտան՝ իսմի վար ճիսմի եօգ պիր մատենին աջըլպ իշլէնմէսինէ նագըր վէ միւթէմէտ տէյիւ Ամերիկանըն:

Իւերու այսէթինէ կէտիմ: Մահալերի պիր տէֆա
կեզտէն կէջիրտիյիմտէ՝ պէնի եօլայանլարըն սլտան
մըշ օլտուղունու գօլայ աննատըմ: Լաքին մերամ էթ-
տիմ քի՝ Եգլանդիք վէ Բասիֆիք տէնիզլերին օլ տիւ-
քէնմէղ եօլտընըն քէստիրիպ կէտիյիմտէ պարի պիւ
շէյ կէօրմիւշ վէ էօյրէնմիշ օլտուգտան սօնրա Լուր-
րայա ալտէթ էտէյիմ. վէ Հուէրդըն վէ Լինքօշն նամ
էօլ արգատաշարըմըլա պու Փըրսանդը գուլլանմագ է-
չիւն Իւերու տաղարընըն էն եիւքսէյի օլան Չիմպօրա-
սօ նամ տաղա չըգմաղը գուրտուգ:

Պիր կէճէ օլ սէմթին գատիմ միւթէմէքիւնլերինին
պիւքէյիւնէ կէտիպ վագըթ կէջիրտիյիմիզլին իրթէ կիւ-
նիւ օլ մուագղամ տաղըն էթէյինի պիր աղ տօլաշտը-
ղըմըգտա պիր տէֆա պաշըմըն եօգարը գալտըրըպ պագ-
տըմ քի՝ տիւնեա եարատըլալտան պէրի տէֆէսինի գու-
շատըպ տօնատան փարլագ գար երղընլարը եափաշ կա-
փաշ պիր տիւման իչինտէ դայպ օլմաղա պաշլայօր: Պի-
զէ դըլափուզտուգ էտէն եէրլիւէր տախի՝ պու պէտնիշան
տիւմանլարը կէօրտիւքտէ գօրգմաղա պաշլայըպ՝ փաշ-
լարընը սալլայարադ պիզէ տէտիւէր. չօգ վարմաղ պիր
ազիմ վէ շէտիտ պօռայա թութուլաճաղըզ: Պօրգու-
լարը թաստիգ օլմաղա չօգ փագըթ կէչմէտի: Տուման
եայըլարադ տաղըն չէր թարաֆընը դափլատը. վէ պիզ
գարանըզ իչինտէ գալտըզ: Հափանըն աղըրըղը պիզէ
պուշալտըր ըտը. վէ օլ տէրէճէ նէմադ ըտը քի՝ սա-
աթլարըմըղըն չէլիքլէրի փասլանըպ սասթըլը իլէմէզ
օլտուլար. վէ եանըմըգտան ադան չայըն ագընտըսը
գուլվէթլէնսի: Հէմէն օլ անտէ՝ զանն էտըրսինքի պիր
սի՛հըրպաղըզ մարիֆէթիյլէ՝ սօլ թարաֆըմըղտա պու-
լուան գայալարըն արասընտան սէլէր զըհըր էտիպ:

ներսէն սէօքտիւքլէրի ուլու շաղաճ քիւթիւքլէրինի վէ ուֆադ թէֆէք աղաճլարը թօփարլայլա սիւրիւքլէրլէր իտի: Պոլսնլարըն իչինտէ մէֆրէթ պիր երլան տախի կէօրտիւմ, քի սուլուն գուվլէթինտէն գուրթուլուպ սէլամէթէ չըգմադ իչին պիհուտէ չապալանլազ զահմէթ չէքէր իտի:

Անիտէ կէօք կիւռլէմէյէ պաշատը. վէ գոյալըգ տազըն հէր պիր քէօշէսինտէն պիրտէն՝ կիւռլէմէ սէսի ադս էտէր իտի: Սանիէտէ պիր՝ շիմշէք պուլուտլարը երրթըպ փուտիւմիւզտէ՝ ալթըմըզտա՝ սաղըմըզտա՝ սօլու մուզտա՝ էօնիւմիւզտէ վէ արգամըզտա փարըլտայարադ՝ զանն էտէրսին աթէշտէն պիր տէնիզէ դարգ օլմուշ ուտուգ: Դըլափուզլարըմըզըն պիրի պիզէ սըղընաճադ պիր էմին մահալ թէտարիգ էտինճէյէ տէք պիր ուլու աղաճ ալթընտա գալտըգ. չօգ սիւրմէտի՝ օլ քիմսէ կէլիպ պիզէ խապէր վէրտի քի պիր պէօյիւք մաղարա պուլմուշ. վէ պիզ օնտա պիր էյամ տուրարադ հափանըն շիտտէթինտէն խէլաս օլա պիլիւր իմիշ իզ: Անիտէ եօլա չըգտըգ. լաքին օրայա եթիշինճէյէտէք հայլը զահմէթ չէքտիւք, վէ թէհլէքէլէրէ տախի տիւշիւպ գազալար կէչիւրտիւք:

Պօռա էօյլէ պիր ազիմ վէ գօրգունճլու կիւրիւլթիւ իլէ տէվամ էթմէքտէ իտի քի՝ պիր պիրիմիզլին սէսինի իշիտէմէզ օլտուք: Պէն սէսսիզճէ մաղարա գափու սունուլն իչ եանընտա տուրուպ՝ ուզուն վէ տար պիր արալըգտան տիշարտա օլանլարը սէյր էթմէքտէ իտիմ: Իւքսէք մէշէ աղաճլաբը նա՝ գըրըլըրլար, նա՝ գամըշ կիւպի էյիլիւրլէր իտի. վէ տալլարըն գըրըլմասընտան զէտէլէնիպ էօլէն մայմուլար վէ տուտու գուշլարը վէ փափաղանլար եէրէ տէօքիւլիւպ՝ լէշէրիլլէ եէր իւս:

տիւ էօրթիւմիւն իւտիւ : Աղան սէքերին հէր պրիսի պրիեր պէօյիւք չայ կիպի օլուպ տաղն էթէյինտէքի օվաւան հէր թարափտան փաղլապ պիչիմի օճաղարա թաղսիմ էթմիշէր իտի : Պու աղիմ սէյրանը այնիյէ նաղէ էթմէք՝ պէնիմ դուտրէթիմտէն եօգարը պիր իշ տիր . վէ Ամերիկանըն ճէնուպ գըթասընը պիլմէյէն քիմսէ հէյաղնտա տախի պուշուռն շէքլինի թէսալ վուր էտէմէզ : Օլ թարափա իէնի տիւննա իսմի իթլադ օլմասը մութլադա նափիլէ տէյիլ տիր : Ճնապիւթըն պու աղիմ դուհուրաթլարընը օնտա կէօրէն տաշա կէնճիլգ գուվիլէթի ֆարգ էտէր օլ թարափլարտա . քի էսքի տիւննատա ույգույա վարմըշ վէ իփրանմըշ կիպի տիր :

Աէօգիւմիւն էօնիւնտէ օլան վուգուաթլար պանա դօրդու կէթիրիլէր իտի . օլմայա քի կիւնլէրճէ օլ մաղարտա մահպուս կիպի գարմաղա մէճուր օլալըմ : Անճադ պուանըն շիտէթի ճիւղի թէսքին օլտուգտա գըլափուզարմըզ պաղալըմ հէրիմիզէ տէօնմէյէ պիր եօլ պուլա պիլնի մի իզ տէյերէք տիշարը չըգտըլար : Արղընտըղմըզ մաղարա էօյլէ գարանլըղ ըտը քի՝ գուփուտան իշէրի պիր փարչա իշէրիլէտէքտէ՝ պիր փարմագ փայը պիղտէն ուզագ օլան շէյի կէօրէմէզ, վէ հալիմիզին միւշքիւլիէթի իւղէրինէ սէօյլէշիր իքէն՝ էն զափիլ մաղարանըն իշէրիսինտէն աղլամա վէ ֆիզան սէսի կիպի իշտէրէք գուլաղըմըզ օլ թարափա վէրտիք : Աուրդընըլա պէն՝ պիր աճայիպ գօրգուիլէ պու պէտնիլան սէսի տիյնէմէքտէ իտիք . անճադ ինքօլն տօսթումուզ՝ տէլիզանլը վէ սայլըսըզ օլմասընտան նաշի . ալճըմըզ Ֆուանըլապիլիքտէ իւզիւ գօյուն գափանըպ պու սէօնէրտէն օլտուգուսու աննամաղ իշիւն մաղարա :

նրն պոյունա սիրիւնիւ պիթմէյն պաշտաւար :

Աիր գաչ աւրմ ալըր ալմաղ՝ պիր թաաճիւպ սէսի չըգարմալարընը իշիթտիք , պիր ազ սոնրա քէնտիւրի տախի կէլտիւէր . գուճաղլարընտա աճայիպ շէքլիւ միւնազգաշ պէնէկլի վէ քէտի եափուսու պէոյիւքիւ յիւնտէ պիր հայփան , լաքին աղզընտա իրի թաճ գուվ վէթլի ազը տիշէրի՝ հայփանլարըն ուպու ճինսինտէն օլմատըղընը աննատըրլար ըտը : Աեօղլերի եէշիւ մէյալ , փէնչէլէրինինն թըրնաղը ուգուճա . վէ գան գըրմըզ տիլէ աղզընտան տիշարը տիւշմիւշ : Հուէրդըն պունու կէօրիւնճէ աման Ալա՛ տէտի , մաղարամըզ պիր . . . եուվաը ըմբշ : Աիր գափլան . պիր գափլան , վէ անի տէ աճայիպ պիր չափուգլուգուլա սարլըպ դըւալուղ լարըմըզ մէշէ աղաճը իւստիւնէ չըգտըրլար վէ եաիրազ լարընըն արասընտա կիզլէնտիլէր :

Գօրգու վէ թաճիւպ պէնի իլք աղըզ շաշըրմըշ ըտը , անճագ օլ գօրգու ճիւզի կէշտիքտէ թիւֆէնկի մի էլէ պլորմ : Հուէրդընն տախի ագլը պաշընա կէ լիպ պիզի եանընա չաղըրտը . օրատա պախթըրլատան զոյէթ պէօյիւք պիր թաշ վար ըտը . օլ թաշը եու վարլայարագ մաղարանըն աղզընը գափամագ ըտը մէրամը :

Թիէհլեքէյի եագըն ֆէրդ էթմէմիզ՝ գուվվէթի միղն արթըրըր ըտը . զերա ճանաւարըն սէսինի չօգ էյի իշիտիյօր ուտուգ . վէ պիզ մաղարանըն գափուտունու գափամատան էկէր ճանաւար օրայա եէթիշէ իտի՝ ճիւմ լէմիզին տէ իշի պիթմիշ էտի : Տահա խըղմէթիսիզի պլթիթմէտէն կէօրտիւք քի հայգըրարագ սէյրտէրէք եուվասընա տօղրու կէլիյօր : պու տէհլէթլիւ վագըթ տա գուվվէթի փաղըյա վէրիւ՝ թաշը եօնիւմիւլէ ալ

տող վէ գտականն հիւճիւմինտէն հըֆզ օլտուդ : Լա-
քին թաշըլա մաղարանն աղղընն արասընտա պիր քիւ-
չիւք պօշ եէր գալմըշ օլուպ՝ օլ արալըգտոն գափլանն
պաշընը վէ երտըրըմ կիպի փարլատըպ խըրսըլա պիզէ
պազտըղը կէօղլերինի կէօղիւյօր ուտուգ :

ԿԵՂԵ ԻՏՐԸՐ ԷՏԵՆԱԼԵՐԷ ԻԼԵՂ

Պէօյլէ պիր իլլէթ՝ չօճուզլարա մախսուս վէ մէքրուհ
պիր շէյ օլտուղունտան՝ չօգ քիմնէլէր պունուն պիր
չարէսինի պուլմադ ճահտընտա օլուպ՝ փարիզտէ նէշը
օլան Սաֆէ Ինիվէրէլ նամ իլմի թըպ ճէրիտէսինին
միւսաննիֆի Մ. Քօզէն՝ պազըլարն մաթլուպունա
մէպնի տէվալար վէ թէրթիպլէր եազմըշ. վէ պունտան
պէօյլէ կէճէլէր ուղաճամասընտա պու իլլէթ եախուտ
պէտ ատէթ մշտան պուլաճաղը վազըլթլար կէլմիշ օլ-
մասը միւլհազասըլա մէզքիւր ճէրիտէսին թէրթիպ-
լէրինի պու մահալտէ թէրծիւմէ էթմէյի մինասիպ
կէօրտիւք :

Մէզքիւր Մ. Քօզէն թէրթիպլէրինի եազմադսը-
ղըն իլան էտէր քի՛ դայէթ շէտիտ վէ գուվվէթլի ի-
լաճլար եազմամըշ տըր. չիւն պունլարըն իսթիմալի պիր
հէքիմ մէսուլէթինէ հալալէ օլունաճազ մէվատտէն
տիր : Լաքին չիւնքի պու իլլէթ չօղլուգ իլաճ տիյ-
նէմէգ, վէ հէր թէրթիպլին իճրասը հէր Ֆաթիլանն
եա գուտրէթինէ ուլմազ, եախուտ պաշգա մանիլէրի
օլուր, պունուն իչիւն իլաճ թէրթիպլէրինի չօգճա գօ-
մադ վատ էտէր, քի պիրիյլէ օլմազա օպիրիյլէ իլլէ-
թին տէֆինին չարէսի պուլունտուն :

« Պու իլէթին իսմինէ թըպճա՝ Էնթօնրիսան Կօզլ
Դիւրն ալ Լ'Իրին, Կաննի՝ կէճէ իլէ իտրարը զապթ Է-
տէմէմէք թապիր էտէրլէր, Փէք ուֆադ չօճուզլարտա
պիր թէնպէլլիքտէն նէշաթ էթմէ օլա պիլիր. Լաքին
էքսէրիսինտէ սահիհէն սինիր խասթէլիյինն պիր նէվի
օլուր, քի գալարուշտուն կէչիտինտէ պու իլէթ զուհր
էթմիշ օլուր »

« Չօճուզլարըն պու հալի թիմարսըզ պրագրլըրտա՝
պաղէն իքինճի տէֆա տիշ չըգարտըգտան սօնրա քէն-
տիլիյինտէն կէչէր. Լաքին հէր վազըթ պէօյլէ օլմազ :
Չօզ սօնրալար տա գալապիլիր. վէ էքսէրի գըզլարտա
14 վէ 15 Լուշնա տադ սիւրէր : Պալիղէ էրմէք տա-
խի հէր վազթ քիշիյի պու իլէթտէն գուրթարմազ :

« Պիր չօճուզ կէճէ տէօշէյինի ըլաթմազ աստէթի
էթմիշ օլուր, վէ թէնպէլլիքտէն տիր տէյիւ շիւպհէ օլու-
նուրսա՝ իլք գուլանըլաճադ թէրթիպ՝ լիսան թէրթիպի
տիր. Կաննի նասիհաթ վէրմէք, գօրգութմազ, ու-
թանտըրմազ. էթտիյի պիր ֆէնպըզ ծլտուղունու վէ
օնտան զուհր էտէն ֆէնալըզլարը նէ կէօնէ աննայա
պիլիր իսէ աննաթմազ. վէ պաղէն տիշարտան ատամ
լար Կաննտա այըպլամազ. ախշամլարը սու իչիրմէմէք,
քի իլաճ նէվէնէ տէ կիրիր, անճազ՝ զաֆիլ գօրգութ-
մազ էյի օլմարդտան մատէ աղիմ ֆէնալըղ տա վար.
ստրա իլէթինն վէ ախէր կէօնէ սինիր իլէթէրինն
սէպէպ օլա պիլիր »

« Պուշլարըլա. վէ ալէլ խուսուս ախշամլարը սու
իչմէմէիլէ պիր չարէ օլմարդը կէօրիւնաիւքտէն սօնրա
պաշգա իլաճլարա միւրաճաաթ էթմէլի. քի պուշտա
Կազաճաղ ըզ, վէ հէփսինտէն գուվլէթլի վէ թէսիւ-
լի թէրթիպլէրի էն էվլէ Կազարըզ :

” 1. Տէնէնէ կերմէ : Էներ իլաճտան էյի պու օք տուղու շիւպհէսիղ տիր : Լաքին 5 եաշընտան տաղը չօճուզլարա ուլմազ . չիւն պու սինտէն էվիկ սինիր Լէրին գուվիթի նօգսան տըր : Չօճուզ նէ գատար քիւչիւք վէ զայիֆ իսէ՝ սուտա օլ գատար աղ վազթ պրադմալը . վէ 3 եախուտ 5 տագըդէտէն պաշայըպ եաւաշ եաւաշ արթըրարադ 10 վէ 12 տագըդէյէ տէք չըգարմալը : Իչկեր չօճուզ իւզէ պիլիւր սէ՝ պիր աղ զիւ տտէ սուտա գալմասը տաճան էյի տիր :

” Պու իլէթ իչիւն , նասըլ քի չօգ ախէր իլէթլէր իչիւն տախի տէնիզէ կիրմէք մէվսիմի տլթը հաֆտա սիւրէճէք . վէ պու գըստար վազթըն իչիւտէ գըրդ էր լի տէֆա տէնիզէ կիրմէլի . միմքին օլտուղու հալտէ՝ պու թէրթիպի կիւնտէ իքի տէֆա գուլանմալը :

” Իլէթ եալընրզ զայիֆ վէ սինիր իլէթինն միւսլ թէլա չօճուզլարտա զուհը էթմէսի իչիւն տէնիզէ կիրմէք իլէթլէրինի տէֆ էթտիքտէն մաստէ սինիրլէրինի տախի գուվիթլէնտիրի . վէ հէր վէճհիլէ պու զայէթ միւֆիտ վէ մէնֆաաթլը պիր թէրթիպ տիր :

” 2. Չայա Էախուտ Էախուտ սոյա կիրմէ : Պու՝ տէնիզէ կիրմէք գատար ֆայտէլի տէյիլ իսէ տէ՝ քիւլ Լիէն մէնֆաաթտան խալի տէյիլ տիր . վէ տէնիզէ կիրմէքտէն սօնրա իքինճի սայըլա պիլիւր . տէնիզէ կէօթիւլ րիւլմէսի կիւճ չօճուզլար հազընա օնուն եէրինի թուլթար : Իչկեր սոյա կիրմէք մինասիպէթիյլէ չօճուղա իւզմէք տախի էյրէտէ պիլիւրսէն՝ զիւտէ ֆայա տէ կէօրիւրսիւն :

” 3. Սօղուգ սոյա Կալըլմագ : Սուլուն սօլ զուգըսղու հաւա թէրաղիսինին (թէրմօմէթրմնուն) 12 տէն 15 տէրէճէսինտէք օլտուղու հալտէ՝ չօճու

վէ պու կիպի օթլար տըր :

» 5 . Քի-ի-րալի- առա իբրեւ : Պու սուլար
իքի թիւրիւ տիրէր . պիր նէվի մատենի . եանի բու-
նարնտան քիւքիւրտիւէ միւլէմմա չըգար . վէ սուլա
կիրմէք իսթէյէն պունլարն պուլունտուղս մահալէ կի-
տէր : Պիր նէվի տաթի էվտէ օլա պիլիր . մատենի քիւ-
քիւրտիւ սուլար կիպիսինի սէնաաթըլա եափըպ օնա
կիրմէյիլէ : Մատենիլէրին Փայտէսի զեատէ օլտուղու
չիւպչէ գալտըրմազ . լաքին պունա փէք աղ քիմնէլէր
էրէ պիլիրլէր : Նափմա քիւքիւրտիւ սուլար՝ սիննի 5
տէն 9 եաչընտադ օլան չօճուզլար հազզընա շու կէօ-
նէ եափըլըր :

» Սիւլֆիւր տը բօդաս , 50 կրամ : Ֆիլէմէնկ
թութկալը , 300 կրամ : Պունլարն իքիսինի տէ այրը
այրը էրիթտիքտէն սօնրա՝ կիրիմէք իչիւն թէրթիպ
էթտիյին սուլուն իչիւն տէօք , վէ պու սուլուն ֆրչը-
սը աղաճտան օլմալը : Չօճուզ 5 եաչընտան գաչ եաչ
էքսիք իսէ՝ սիւլֆիւր տը բօթաս օլ գըտար տէֆա 10
կրամ էքսիք օլմալը . եանի՝ 3 եաչընտա չօճուզա 30
կրամ . 2 եաչընտաքինէ 20 , վէ 4 եաչընտաքինէ 40
կրամ : 10 եաչընտա չօճուզ իչիւն մէղքիւր էզա 60
կրամ օլմալը . 12 եաչընտաքինէ 75 , վէ 15 եաչընտա-
քինէ 100 կրամ : Թուլթկալ՝ տէրիսի զայէթ նազէք օ-
լան չօճուզլար իչիւն մութլաքա լաղըմ տըր . պէջլէ օլ-
մաորղը հալտէ՝ օլսատա օլուր օլմասա տա : Վէ պու
թէրթիպ իքի կիւնտէ պիր իսթիմալ օլունմալը :

Տէվաթ օլաճադ :

ԵԼԻՍԻ ԻՆՆՏ

Ի իմն շէհրինտէն պիր սէնաաթքեար՝ պաղէն զուհր
էթտիյի միսիլլէ սաղ սաղ կէօմիւլմէքտէն դայէթ գօր-
գօւպ՝ Դպէօյլէ պիր գաղա օլտուղու հալտէ գուլլանըւ-
ճադ պիր չարէ պուլմասընը քէնտինէ տայիմի պիր մէշ-
ղուլլէթ էթմիշ իտի: Եթհայէթ տիւշիւնէրէք պիր
թարղ թապուտ րէսմի իճատ էթտի, քի եափմասը դա-
յէթ գօլայ վէ գուլլանընը սուհուլլէթլի օլմասը՝ թա-
րիֆինտէն տախի աննաշըլըր: Թապուտուն րէսմի ատէ-
թա թապուտար կիպի օլուպ՝ իքի պաշընտա պիրէր
թէնէքէ պօռու օլմալը, վէ պու պօռուլարըն պիր ու-
ճու թօփրապտան հայլըճա տիշարը գալմալը. վէ պօ-
ռուլարըն պիրինին եանընտա պիր ուֆադ չանկ օլուպ՝
օլ չանկը չալաճադ իփին ուճու տախի թապուտուն ի-
չինտէ պուլունանըն էլի էրէճէք պիր էէրէ պաղլանմա-
լը: (Ուանըմճա՝ կէօմիւլլէնին գօլունա պաղլամադ տա-
հա մինասիպ օլաճադ): Այէօմիւլլէն մէղարտա այըլտըգ-
տա պու իփի գըմլլտաթտըղը հալտէ մէղար պէքճիսի
եէթիշիր. վէ եանլըշըղլա ատէֆն օլան քիմսէի չըգարըր:
— Պիր Էմերիկալը ուստա՝ ճամա մերմէռ ունկի
վէրմէք թարիքինի պուլմուշ, վէ պու թարղ եափըլմըշ
ճամ մերմէռլէրին պահասը ատէթա մերմէռլէրին եարը
պահասը գատար օլուպ՝ մասա վէ գօնսօլ իւզէրինէ գօ-
նաճադ էլվան թահտալար վէ մէղար թաշլարը վէ տիք-
մէ թաշլար վէ օլմալար տախի եափըլըր. վէ Իգալլա
մերմէռլէրտէն նաղիք վէ էլվան ու ունկի շիրին, օ-
լուր ումուշ: